

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	EU-ismeretek
Tárgykód:	ANIFVB1112
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pongrácz Attila
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

Az Európai uniós ismeretek tantárgy fő célja, hogy a hallgatók átfogó és naprakész ismereteket szerezzenek az európai integrációs folyamat történetéről, eredményeiről. Fontos szempont, hogy minél több olyan huszadik századi politikus, államférfi élete is szóba kerüljön, akinek pályafutása, tevékenysége meghatározta az integráció eddigi menetét. Speciális cél az is, hogy a jelenlegi EU-s tagállamokon túl a csatlakozni kívánó országok helyzetét, valamint Magyarország és az EU közti kapcsolatokat is tárgyaljuk. A foglalkozások keretein belül lehetőséget teremtünk arra is, hogy a hallgatók egyéni véleményeinek, meglátásainak, kritikáiknak hangot adhassanak. Fontos az is, hogy a mellékelt irodalomjegyzék alapján a hallgatók önállóan is képesek legyenek a témához kapcsolódóan ismereteik bővítésére.

Tantárgy tartalma:

- Európa a történelemben - a világ civilizációi (Samuel Huntington, Bassam Tibi, Rostoványi Zsolt civilizáció elemzése; a főbb civilizációk: a nyugat, az ortodox, az iszlám, az indiai (hindu), a kínai, a japán (+ az afrikai, zsidó),
- Az Európai Unió története (a modern Európa kialakulásának néhány jellemzője, az Európa-eszme a történelemben: Arisztotelész, első "integrációs" törekvések: Podjebrád György, Maximilien de Béthune - Sully, Saint-Pierre - a ...jó abbé", Voltaire, Rousseau, Kant, Napóleon, Saint-Simon, Mazzini, Victor Hugo, Oswald Spengler, Richard Coudenhove-Kalergi, Aristide Briand, Altiero Spinelli, a modern Európa kialakulásának néhány jellemzője,
- A Marshall-terv, az OEEC/OECD, a Schuman-terv, a Montánunió, az Európai Védelmi Közösség -EVK, a Nyugat-Európai Unió -NYEU/WEU, a NATO, (Robert Schuman, Jean Monnet, Konrad Adenauer, Winston Churchill), az Európa Tanács, az Európai Gazdasági Közösség - EGK - a Római szerződés, EGK működése, a ...Hatok", az EFTA, az északi kibővítés, a ...kilencek", Charles de Gaulle és Franciaország Európa politikája, 1973 - ...Európa éve", Henry Kissinger, Macmillan, Fouchet, Pompidou, Pierre Werner, Willy Brandt, Helmut Schmidt, Georgisz Papandreu, Mario Soares, a déli kibővítés, ...a Tizenkettek", a schengeni egyezmény, Európai Egységes Okmány,
- Az Európai Unió és a turizmus
- Kelet-Európa és az integrációs folyamat, a Phare-program, a német egység, az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet, a Varsói Szerződés feloszlata, Maastricht - EU tervezet, Ausztria, Finnország, Svédország csatlakozása, EU-jelképek, Agenda 2000, az euró, Magyarország és az Európai Unió, Magyarország a NATO-ban, a 2004-es és 2007-es csatlakozás, Lisszaboni Szerződés,

Számonkérési és értékelési rendszere:

- az aláírás feltétele egy minimum 5 oldal terjedelmű **házi dolgozat**, amely egy könyv vagy tanulmány, esetleg hosszabb

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	EU-ismeretek
Tárgykód:	ANIFVB1112
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pongrácz Attila
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

újságcikk elemzése, vagy egy témakör rövid kidolgozása saját irodalomkutatás alapján. **A témának kötelezően kapcsolódnia kell a turizmus-vendéglátás szakhoz.** A leadás határideje: a szorgalmi időszak utolsó hete.
- **írásbeli vizsga** a vizsgaidőszakban a kötelező irodalmakból kijelölt részekből és az előadások anyagából

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom:

-Huntington, Samuel P.: A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása. Bp., 1998.

-Magyar Péter: Az Európai Unió története. Változó Világ sorozat 30. kötet. Bp., Útmutató, 2000. vagy Malissin László – Horváthy Balázs: Európai Uniós alapismeretek. Győr, Széchenyi István Egyetem, 2006.

-Németh István: Európa, 1945-2000. A megosztástól az egységig. Bp., Aula, 2004.

-Németh István: Európa-tervek, 1300-1945. Bp., ELTE Eötvös Kiadó, 2001.

-Tasnádi József: Turizmus az Európai Unióban és Magyarországon. Budapest, é. n.

Ajánlott irodalom:

Monográfiák, tanulmánykötetek, dokumentumgyűjtemények:

-Az európai integráció. Tények és adatok. Bp., Europa Institut Budapest - MTA Történettudományi Intézet, 2000.

-Balázs Judit - Ian Barnes - Fáy Péter Emese: Az Európai Unió. Sopron, 1999.

-Balázs Péter: Az Európai Unió külpolitikája és a magyar-EU kapcsolatok fejlődése. Bp., 2002.

-Balázs Péter: Európai egyesülés és modernizáció. Bp., Osiris, 2003.

-Bibó István: A kelet-európai kisállamok nyomorúsága. Bukarest - Kolozsvár, Kriterion Könyvkiadó, 1997.

-Diószegi István, Harsányi Iván, Krausz Tamás, Németh István(szerk.): 20. századi egyetemes történet. I., II., III. kötet. Bp., Korona Kiadó, 1995-1997.

-Dr. Bodács Emil (szerk.): Európa tanulmányok. Szöveggyűjtemény. Győr, 1998.

-Bogár László: Magyarország és a globalizáció. Bp., Osiris, 2003.

-Brunner, Georg: Nemzetiségi kérdés és kisebbségi konfliktusok Kelet-Európában. Bp., Teleki László Alapítvány, 1995.

-Cameron, Rondo: A világgazdaság rövid története a kőkorszaktól napjainkig. Bp., Maecenas Könyvkiadó, 1994.

-Churchill, Winston S.: A második világháború 1-2. Bp., Európa Könyvkiadó, 1985.

-Cook, Chris - Stevenson, John: Világtörténeti kézikönyv 1914 - 1993. Bp., Longman - Akadémiai Kiadó, 1995.

-Csath Magdolna: Globalizációs végjáték. Bp., Kairosz, 2008.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	EU-ismeretek
Tárgykód:	ANIFVB1112
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pongrácz Attila
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Csath Magdolna: Kiút a globalizációs zsákutcából. Bp., Kairosz, 2001.
- van Dessel, Edwin: Európa - úton. Az európai integráció története. Bp., é.n.
- Dideriks, H. A.: Nyugat-Európa gazdaság- és társadalomtörténete. Bp., Osiris, 1995.
- Dunay Pál - Gazdag Ferenc: Az Észak-Atlanti Szerződés Szervezete. Tanulmányok és dokumentumok. Bp., SVKI, 1997.
- Fábián György – Kovács László Imre: Parlamenti választások a tizenötök Európájában (1945-2002). Bp., Osiris, 2003.
- Fejtő Ferenc: A népi demokráciák története I-II. Bp., Magvető Kiadó, Magyar Füzetek, 1991.
- Fischer Ferenc: A megosztott világ (1945-1989). Bp., Dialóg Campus, 1992.
- Földes György - Inotai András (szerk.): A globalizáció kihívásai és Magyarország. Bp., Napvilág Kiadó, 2001.
- Gazdag Ferenc: Európai integrációs intézmények. Bp., Osiris, 2002.
- Gazdag Ferenc: Franciaország története 1945 - 1995. Bp., Zrínyi, 1996.
- Gazdag Ferenc. Az Európai Unió közös kül-és biztonságpolitikája. Bp., Osiris, 2003.
- Győri Enikő: A nemzeti parlamentek és az Európai Unió. Bp., Osiris, 2004.
- Gyulavári Tamás - Kőnczei György: Európai szociális jog. Bp., 2000.
- Horváth Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. Bp., Osiris, 2003.
- Horváth Jenő: Az európai integráció története 1945-2002. Bp., Osiris, 2003.
- Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról. Magyar Országgyűlés, 2001.
- Inotai András: Válaszúton az Európai Gazdasági Közösség. Bp., Kossuth, 1985.
- Izické Hedri Gabriella - Hargita Árpádné - Gerhardtné Rugli Ilona(szerk.): Ezer kérdés - ezer válasz az Európai Unióról. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003.
- Izické Hedri Gabriella - Palánkai Tibor(szerk.): Az Európai Közösség és Magyarország az 1990-es évek közepén. Bp., Aula, 1993.
- Izické Hedri Gabriella (szerk.): Magyarország a kibővülő Európai Unióban. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2006.
- Jelavich, Barbara: A Balkán története I-II. Budapest, Bp., Osiris-2000, 1996.
- Juhász József: a délszláv háborúk. Bp., Napvilág, 1997.
- Kende Tamás(szerk.): Európai közjog és politika. Bp., 1995.
- Kennedy, Paul: A nagyhatalmak tündöklése és bukása. Bp., Akadémiai Kiadó, 1992.
- Kissinger, Henry: Diplomácia. Bp., Panem: Grafo, 1996.
- Kiss J. László: A huszonötök Európái. Bp., Osiris, 2005.
- Kocsis Károly: Egy felrobban etnikai mozaik esete. Bp., TLA, 1993.
- Korten, David C.: Tőkés társaságok világuralma. Bp., Kapu, 1996.
- Majoros István - Ormos Mária: Európa a nemzetközi küzdőtéren. Felemelkedés és hanyatlás, 1814-1945. Bp., Osiris, 1998.
- Martonyi János: Európa. Nemzet, jogállam. Magyar Szemle - Európai Utas, Bp., 1998.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	EU-ismeretek
Tárgykód:	ANIFVB1112
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pongrácz Attila
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Nagy László, J.(szerk.): A Mediterráneum és az európai integráció, Szeged, JATE, 1995.
- Nagy László, J.: Az arab országok története. Szeged, JATE, 1994.
- Nagy László, J.: Az Európai integráció politikai története. Szeged, 2002.
- NATO Kézikönyv. SVKI Budapest - NATO Információs és Sajtóiroda, Brüsszel, 1997.
- Németh István(szerk.): 20. századi egyetemes történet. Bp., Osiris, 2005.
- Németh István: Németország története: az egységtől az egységig, 1871-1990. Bp., Aula, 2002.
- Palánkai Tibor: Az európai integráció gazdaságtana. Bp., Aula, 1995.
- Pándi Lajos (összeáll.): Köztes-Európa 1763 - 1993. Térképgyűjtemény. Bp., Osiris-Századvég, 1997.
- Polonyi Péter: Kína története. Bp., Maecenas, 1994.
- Pongrácz Attila(szerk.): A kari honlapon és a fénymásolóban megtalálható Szöveggyűjtemény és segédanyagok az Európai Unió ismeretek tantárgyhoz.Győr, 2005.
- Práger László: Európából a bővülő Európába. Bp., Aula, 2000.
- Rapcsák János - Heil Péter: PHARE-kézikönyv. Érdeklődőknek, kezdőknek és haladóknak. Bp., 2000.
- Romsics Ignác: Nemzet, nemzetiség és állam Kelet-, Közép- és Délkelet-Európában a 19. és 20. században. Bp., Napvilág, 1998.
- Schuman, Robert: Európáért. Pécs, Pro Pannonia, 1991.
- Sassen, Saskia: Elveszített kontroll? Szuverenitás a globalizáció korában. Bp., Helikon Kiadó, 2000.
- Szerdahelyi Csongor: A katolikus Európa. Bp., Új Ember, 1999.
- Szűcs Jenő: Vázlat Európa három történeti régiójáról. Bp., Gondolat, 1976.
- Salgó László: De Gaulle diplomáciája. Bp., Kossuth, 1972.
- Simon János: A demokratikus átmenet Spanyolországban (1977-1982). Bp., Villányi Úti Konferenciaközpont és Szabadegység. Alapítvány, 1996.
- Szilágyi István: Demokratikus átmenet és konszolidáció Spanyolországban. Bp., Osiris, 1996.
- Szilágyi István: A portugál modell. Bp., Osiris, 2000.
- Sellers, Charles - May, Henry - McMillen, Neil R.: Az Egyesült Államok története. Bp., Maecenas, 1995.
- Tibi, Bassam: A kereszties háború és a dzsiháád. Az iszlám és a keresztény világ. Bp., Corvina, 2003.
- Tibi, Bassam: Islam between culture and politics. New York, Palgrave Macmillan, 2005.
- Todd, Emmanuel: A birodalom után. Tanulmány az amerikai rendszer széteséséről. Bp., Allprint Kiadó, 2003.
- Glózer Rita - Hamp Gábor - Horány Özséb(szerk.): Vallások és az európai integráció. Bp., 2000.

Folyóiratcikkek:

- Balogh András: Az európai integráció és a mediterrán egység. *Külpolitika*, 1997. 1. sz.
- Berend T. Iván: A modern Európa kialakulása 1870-1945. *Valóság*, 1991. 7. sz.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	EU-ismeretek
Tárgykód:	ANIFVB1112
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pongrácz Attila
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Dóczy Kálmánné: Nagy-Britannia az Európai Gazdasági Közösségben I-II. rész. *Nemzetközi Szemle*, 1972. 5. és 6. sz.
- Az Európai Unióról - kitekintéssel. *Európa Tükör Műhelytanulmányok*, 21. sz.
- Havas Béláné: Az Európai Unió Kelet-Európa stratégiája és a tagság feltételei. *Külgazdaság*, 1996. 3. sz.
- Huntington, Samuel P.: Civilizációk háborúja? *Külpolitika*, 1995. 3-4. sz.
- Kádár Béla: A keleti kibővülés és a magyar stratégia. *Külpolitika*, 1997. 1. sz.
- A KGST és a Közös Piac kapcsolata. *Nemzetközi Szemle*, 1974. 12. sz.
- A Magyar Tudomány 2002/6. száma
- Németh István - Kocsis András: Fejezetek az Európa-gondolat történetéből. Coudenhove-Kalergi Páneurópa mozgalma I-II. rész. *Társadalmi Szemle*, 1997. 10. sz., 1998. 1. sz.
- Ormos Mária: A Briand-terv és Magyarország. *Rubicon*, 1997. 5-6. sz.
- Palánkai Tibor - Inotai András: Magyarország csatlakozása az Európai Unióhoz. *Közgazdasági Szemle*, 1994. 10. sz.
- Rostoványi Zsolt: Civilizációk háborúja? Huntington és Bassam Tibi felfogásáról. *Külpolitika*, 1997. 4. sz.
- Rostoványi Zsolt: Európaiság, európai identitás és az európai integráció. *Világosság*, 1999. 12. sz.
- Szűcs Tamás: Rugalmas elszakadás. A differenciált integráció gondolata az Európai Unióban. *Európa Fórum*, 1997. 1. sz.
- Vernet, D.: Franciaország Európa-politikája. *Európai Szemle*, 1995. 3. sz.

Dokumentumforrások, dokumentumok:

- Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet Záróokmánya. Bp., 1975.
- Halmosy Dénes: Nemzetközi szerződések, 1918-1945. Bp., 1983.
- Halmosy Dénes: Nemzetközi szerződések, 1945-1982. Bp., 1983.
- J. Nagy László - Kövér Lajos(szerk.): Az európai egységeszeme dokumentumai a XVI. Századtól 1945-ig. Szeged, Gradus ad Parnassum Könyvkiadó, 2000.
- Pándi Lajos: A kelet-európai diktatúrák bukása, 1985-1990. Szeged, 1996.
- Párizsi Charta az új Európáért. Bp, Külügyminisztérium, 1990.

Általánosan ajánlott folyóiratok:

Európai Szemle, Európai Tükör, Európai Utas, Heti Válasz, História, HVG, Kovász, Külpolitika, Ökotáj, NATO Tükör, Politikatudományi Szemle, Régió, Rubicon, Századok, stb.

Internetes honlapok:

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	EU-ismeretek
Tárgykód:	ANIFVB1112
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Pongrácz Attila
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

www.euroinfo.hu, www.eudelegation.hu, www.euport.hu, www.hvg.hu, www.mfa.gov.hu, www.meh.hu, www.mti.hu, www.nato.int, egyetemek, főiskolák, könyvtárak, napilapok, hetilapok honlapjai

2011. szeptember 6.

Horváth Csaba
tanársegéd